

dens paatrængende Nødvendighed eller vil unddrage sig Opgavens Løsning,

gaaer Landstinget fra det foreliggende Lovudkast over til den næste Sag paa Dagsordenen.

Clausen: Jeg skal med saa Ord gjøre Rede for den Betragtning, der ligger til Grund for det Forsøg, som her er gjort paa at lade en Udtalelse fra Landstingets Side, i Form af en Dagsorden, træde istedetfor det foreliggende Lovforslag. I det Væsentlige vil det, jeg har at fremsøre, kunne antages at være et Udtryk for de Herrer's Stemning, som have tiltraadt Forslaget med mig, men i alt Fald vil det være en uforbeholden Motivering af min egen Stilling til Sagen. Til Grund for Forslaget ligger paa den ene Side Overbeviisning om Bigtigheden og Nødvendigheden af en Reform af Fæsteforholdet i Selveiendomens Interesse og om Lovgivningsmagts Berettigelse til at tage Sagen i sin Haand, paa den anden Side Erkendelse af de Banke- ligheder af forskjellig Art, som fortiden stille sig iveien for en Lovgivningsact i denne Retning. Forslaget er derfor udgaaet fra et oprigtigt Ønske om at fremme den i national- oeconomicke og politiske Henseende lige vigtige Sag paa den Maade, som ifølge Tidsforholdene kan ansees for den virksomste og hensigts- mæssigste. Forslaget vil ikke kunne undgaae at møde Modsigelse fra deres Side, som mene, at der vil tabes ved at lade det foreliggende Lovforslag falde. Mellem dem og os er der ikke Modsatning med Hensyn til det egentlige endelige Formaal, men med Hensyn til Maaden, hvorpaa der fortiden kan arbeides for dette Formaal. Herom vil det nu vel være vanskeligt, maaskee umuligt, at tilveiebringe Enighed; men jeg vil dog bede de Herrer, som ikke finde sig tilfredsstillende ved den foreliggende Dagsorden, men mene, at de bør stemme for Vedtagelse af Lovforslaget, alvor- ligt at overveie: om der ikke her skulde være en sædvanlig Illusion med i Spillet, hvorefter man mener at række længere, fordi man over- rækker sig eller griber efter det, der ikke kan naaes. Derom kan der næppe være mere end

een Mening, at, dersom det nærværende Lov- forslag bliver vedtaget og indgaaer til Regje- ringen, vil det ikke virke anderledes, end som en Demonstration. Men, da nu et Lovforslag efter Sagens Natur er beregnet paa noget ganske Andet, da det optræder i fuldbaaren Skikkelse, færdigt til at gaae ind i Livet, saa synes man tilbøielig til at troe, at, dersom ikke det Større og Mere skulde blive opnaaet, nemlig at Forslaget skulde trænge frem til selv at blive til Lov, vil dog det Mindre blive op- naaet saameget sikkrere, nemlig at have Bei- for et andet Lovforslag, at fremkalde et Re- gieringsforslag i lignende Retning. Men deri er det jeg mener, at den store Misregning finder Sted. Naar man mistvibler om for Diebliffet at kunne virke mere for Sagen, om at kunne, — jeg vil ikke sige blot holde den ilive, men give et Stød til dens videre Fremme, da kan jeg ikke see Andet, end at man handler meget urigtigt i, dertil at vælge en Form, som bringer Regjeringen i en oppositionel Stilling, som fremkalder et Skin, der ikke vil kunne afværges af, at Regjeringen skulde staae paa Modstandernes Side. Derimod træder den foreslaaede Dagsorden ikke op for at gjælde mere, end hvad den lyder paa. Den udtaler for det Første Thingets Overbe- viisning om Bigtigheden og Nødvendigheden af Fæstes Overgang til Selveiendom; den udtaler derefter Erkendelse af Nødvendigheden af Regjeringens fortrinlige Medvirkning til Sagens Fremme; og den udtaler endelig, at, naar Thinget bliver staaende herved, er det under den Forudsætning, at denne Medvirk- ning fra Regjeringens Side ikke vil udeblive, saasnart Tidspunktet dertil er tilveiebragt. Det forekommer mig, at det er et bestemt og indtrængende Sprøg, saaledes som det kun- føres, hvor der er fuld Overbeviisning og god Fortrøstning. Man vil maaskee sige, at der dog ikke dermed tilstages mere end en moralisk Indvirkning; jeg skal dertil svare: Hvad er det da, naar Alt kommer til Alt, for et Mere, der ved en Sag som denne skulde staae i vor Magt? — Een Bemærkning skal jeg endnu tillade mig med Hensyn til Sagens Stilling her i Thinget. De Herrer, der ville fastholde at stemme for Vedtagelse af Lovforslaget, fordi